

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 3. Májusban. 1788.

Ugy a' mi E. Olvasóinknak a' mostani háboru-
ról tudni szerető kívánságokat a' lehetőségig ki-
elégíthessük, leg-előbb-is a' mi Levelünket a' F. Ha-
di Tanács-székhez tett Tudósításokon kezdjük. —
(**) A' Tóth-országból Apr. 17-dikén jött tudósi-
tás-szerént, 11-dikben éjtszakának idején, a' Péter-
várad gyalog-szél Regementbéli Kapitány Dedovits
a' maga Kompániájával és egy Sereg kemény lövő
Jágerekkel olly parantsolattal küldetett vala túl a'
Száván, hogy a' Szabáts Vára körül lévő Dumatsa,
Breszt, Mitsarszka, és Fabakalai hidakat foglalná-
el. Már 12-dikre virradólag 8 Zászlók alatt mint

egy 700 főből álló Törökök ütének ezen őrizetekre, még pedig úgy, hogy ezen hidak körül lévő népeink öszve nem foglalhaták magokat; de még-is a' kétséges tsatát olly vitézül folytatták, hogy a' midőn magok között 26-ton el-esteuek, és több meg-sebesítettéknek veszedelmével (kik között *De-dovits Kapitány*-is bé-foglaltatik) vissza-térének, a' Törökök között 8 szekér meg-hóltakat és sebesetteket vivének *Tzvornikba*; melyszerént a' Török el-esteknek számok nem tudatik. — A' Toth-orzági bővebb tudósítások-szerént, azólta, hogy az idő olly kellemetes meleg napokkal kezdé járni, minden-felől gyűlnek-öszve a' Törökök, és a' szomszéd határszélekre égetni és prédálni kívánván bé-ütni, ebből szüntelen való approbb és nagyobb tsaták támodnak; mellyeknek le-irások, már egy darab időtől fogva hoszfas volna. — A' Nagy Tábornak Fő-vezérségéhez tett tudósítás-szerént, a' *Besániai Sántz-nak* és hid építőknék bizonyos számu Néppel őrizeteken lévő *Generál Májor Staader Urra* 22-dik Apr. még nap fel-jövele előtt mint egy 3000-ből álló Török Sereg rá-ütvén a' mi Őrizetünket ostromlani kezdék; kik a' meg-efett tsetépaté után szerentséfen vissza-huzák magokat. Ekkor az ellenség előbb a' Száva partyán azon környékekre nyomúlván, hól ezen Sergeknék hajói állanak vala, 3-mat ezek között el-foglalt; de midőn a' Vizen innen Kartáttsal keményen tüzelőknek erejeket, mely egy másra kezdi vala a' Törököt ontani, ki-nem alhatnák, innen ugyan el-menének; de tsak ugyan az előbbeni Sántzokra ütének; hól a' miéinknek kemény ágyúsások által (mely-szerént minden el-vitteken kívül a' tsatázó Piatzon 155 Törökök maradának)

viszsa-veretének ; de nem fokára ez-után megint
össze szedvén magokat, 14 ágyukkal a *Bráts* he-
gyén lévő *Kinszki*, *Lobkovitz* és *d'Ádltón* Sergebé-
liekre olly szörnyü indulattal rá ütének, hogy ezek-
nek a' helyet által kellették engedni, és 4. 3-fon-
tos gollyóbisú ágyújokat kéntelenitterének Török
kézre botsáttani. De midön *Dáltonnak* 2 Kapitán-
nyai *Siaffinati* és *Bouehot* egy Divisioval segítség-
re érkezének, és a' Generál Májor *Sztaader* alatt
a' *Sántz* őrizeten lévő *Gyulai Sámuel* Sergéből-is
egy Divisió segítségre jöve, és a' leg-keményebb
tűzhez nyulának, a' bőr-nadrágba meg-tsökkönt vi-
tézségü Törökök nem csak el-üzettetének, hanem a'
fennebb el-vett 4 ágyukból-is 2-töt töllök vissza-
vévének ; és a' Gen. *Sztaader* és a' *Gyulai Sámuel*
Sergebéli Kapitány Falleti Uraknak vitéz magok vi-
seletével a' Törököknek azon tzieljok, mely-izerént
a' *Sántzot* el-rontani, a' hidakat pedig el-égetni igye-
keznek vala, femmivé tétetett ; mely gyujtogatásra
való matéria el-kergettetések után a' miéinktől meg-
találtatott. Itt a' miéink közzül sem mindenek jöt-
tenek üressen vissza ; nevezetesen F. M. *Lájdinánt*
Bekhárd Ur, ki a' *Sántz'* és *Hidak'* munkáiban fő
vigyázó, a' *Dáltón* Divisioja eleibe álván, jobb-
karján által lövetett. A' mi Tiszteink közzül el-
estenek ; a' *Gyulai Sámuel* Sergéből Kapitány *Fal-*
leti ; a' *Dáltanéből* Kap. *Moslenge*, fő Hadnagy
Aufenberg, Zászlotartó *Baptitsig*. Meg-sebesítette-
nek : a' *Dáltón* Serg. Kap. *Bouehot*, fő Hadnagy
Betta, Zászlotartók *Baroniv* és *Plunkett* ; 's más
Pattanyus Tisztek. A' *Stráfanestertől* fogva le-fele
számálva el-estének itten a' *Dáltón* Sergéből 93,
legényeek és 140-nen meg-sebesítettének, és a'
töb

többi Sergekből-is mindentit vagynak el-estek és meg-sebesítették; de ezeknek számokat hofszos és unalmas volna ide írni. Itt az ellenségtől 2. 3 fontos golyóbisu ágyukat vettünk-el; az el-estett Törököknek száma nem tudatik; mert a' *Mahumed* törvénye-szerént, hogy az napon a' holt test el-temettefsék nap nyugotig, a' mennyit lehet el-szoktak vinni a' magok el-esteik közzül. — A' *Sabat*s Vára ostromlására ki-rendelt Sergekkel a' Felséges Tsászár-is a' *Klenák* nevü szomszéd helységig el-ment vala a' múlt hónapnak 18-dikán, és ezen ostromban esett rendelésekben mind jelen vala. Midőn minden Tsászári Sergek ezen szomszéd Hellyetskében öszve-gyultenek vala, a' Törökök véghetetlen ágyuzásokat vivének végbe, és a' Tisza-partyán lévő falukat, melyek az ellenség' rájjok ütését láthatatlanná teszi vala előttök, mind öszve-égették (**). — de azonban, hogy a' készületben esett környül-állásokban unalmasok ne légyünk, lássuk magát az el-talált tzeit, mellyről így szól e' következő Levél:

Zemlin 25-dik Apr. „ Ma, hogy ezen Levelet írom azon órában érkezék ide egy néhány el-vett Török Zászlokkal egy Tsászár Kadét Kurir ké-piben, ki *Sabat*s Várából küldetett, és azt a' bizonyos hirt hozta, hogy ezen Vár minden veszedelem nélkül szerentséfen meg-vétetett. A' F. Tsászár maga küldött vala-bé ezen Várba egy Tsászár Kadétot, minek-utánna az egész Vár falai kö-halmokba lödeztettenek volna, hogy adják-fel magokat; de ezek ezen szemmel látható veszedelemben-is olly vakmerők lévén, hogy a' Kadétra rá-löttek és meg-sebesítették, leg ottan parantsolá ő Felsége, hogy minden haladék nélkül tüzzel és fegyverrel

mennének rajta; mely minden haladék nélkül meg-
esvén, a' Várat el-foglalták. Lengyel Hertzeg *Po-*
niatovszki a' szabad akaratból szolgáló Sergeket ve-
zérelte leg-előbb-is beléje, és maga a' Hertzeg gyen-
ge sebet kapott, Generál *Rubina* nem különbben;
de azonban igen kevés népet vesztettünk-el: Mi-
dön a' Várnak le-lödezése után a' Kadétot bé-kül-
dötte vala ő Felsége a' Várba, hogy adnák-fel ma-
gokat, olly kegyelmességgel kínálja vala a' benn lé-
vő Torökséget, hogy minden mozdúlható jószágai-
kal ki-költözhetnek; de ezeknek ezen kegyelmes
igéretnél inkább tetzven az ezen izenetet vitt *Ku-*
rirra lömi; már most midön hatalommal meg-vétet-
tek, kéri vala ezen kegyelmes engedelmet ő Fel-
ségének; de a' bosszúval illetett *Monárkha* ezt
meg nem engedvén már most, a' le-vágtokon kívül
800 Törököt 62 Tiszteket fogságra vivének; kik
között találtatik azon *Aga*, ki az első kegyelmet
meg-vetvén, már most egy kezében lévő fejer Zász-
loval esék térdre a' Tsászár előtt, 's szabadulást in-
stál vala; de meg-nem nyerheté. Az aszszonyokat
és gyerekeket parantsolá ő Felsége, hogy leg-ottan
kifirnék bejjebb az Országba, és szabadon botsáfsák,
a' Foglyokat pedig Péterváradra által-költeztetik.
Itt a' *Vumzer* Huszárjai által 200 Törököt egy-
lábíig le-váगतott ő Felsége; 22 rongyos Török
Zászlokat ide Zemlinbe hozának; mellyeket magam
ma szemeimmel láték. Miéink már *Sabats!* izzad-
nak a' szomszéd Belgrádi Jantsárok. Következendő
Levelemben többel szolgálak a' Magyar Kurirnak.

Ezen tudositást mi éppen azon napon vevők,
midön ezen történetről a' Hadi-fő Tanács székhezis
tudositás jöven ez eránt, az attól ki-adott tudositás

nem fok változással észszerént vagyou; és mint hogy ez nagyobb hitelt érdemel ide iktatom (**). „Minekutánna 24-dikre virradolag a' *Sabáts vára* ostromához egészfzen hozzá készültének volna, még virrat előtt magais ő Felsőge a' Táborkhoz menvén, a' várat minden felől irtozatos menydörgő ágyuzásokkal kezdé lövetni, és ostromolni. Az ostrom után, midön már minden tűzben lett volna, a' *Serviai szabad-fergek*, a' *Pétervárad* kemény-lövök és az *Eszterházi Miklos Serge* valának az első az ágyuzások után esett vár meg-szállásában és vételében. Hogy a' *Törökök* itt (a' mint már meg-irtuk) fogfágba estenek; hogy 2000 Afzszonyokat és gyerekeket ő Felsőge szabadon botfátott és *Tzvornikig* kifirtetett; hogy itt 17 ágyukat, 20 Zászlokat és egyéb hadikészületeket nyertünk; hogy *Obrs. Lajd. Hertzeg Poniatovszki* a' lábafzárán és *General Rouvroi* a' karján meg sebesítették; hogy *Major de-Lignét* ő Felsőge ott mingyárt a' *Tfatapiatzon* a' *Hadi-Rend' Kis keresztjével* és *Obestlájdináutsfággal* kegyelmesen megajándékozta legyen; hogy *Gróf Sztárai*, *Obestler Ur* az *Eszterházi Miklos Serge*béli *Lajb-bataliommal* minden *Tiszt Urak* felett magát ki-mutatta és jól-vifelte; hogy edgy *Mazuri* nevü káplár a' Vár le-lövöldözött töltéseire leg előbb mászott-fel és leg-ottan egy *Tifznélkül* lévő *Zászlót* adtanak kezébe; és végtére, hogy **MÁSODIK JOSEF** az, ki *Sabáts várát* a' *Törököktől* maga vette-el, és az egész tsatában jelen vólt, ezek mind igazak. Itt a' *Bétsi* ki-adott tudositás szerént tsak 6 emberünk veszett-el II pedig sebet kapott.” (**).

De bezzeg edgy a' múlt hónapnak 16 dikán *Brassó*ból költ tudositás szerént, — meg-járták a' szegény székelyek.

Mert

Mert ugyan azon napon a' *Borzai Örizeten* lévő *Vallner* és *Ielleki Kapitányok*' gyalog Kompániáira 10 ezer, rész-szerént lovas, rész-szeréut gyalog Törökök, véletlenül rá-ütven; a' gyalagoktól hátúlról, a' lovasoktól pedig előlről szorittatván-meg, a' két nevezett Kapitányt *Nagy János* strála-mestert és fok köz-legényeket el-fogtanak, 65 - töt ezen leg-jóbb hadi-nép közzül ezen tfata piatzon temetének - el, a' fok meg-sebesítetteket pedig *Brasloba* hozák. Ezeknek menteni sem igen lehet vala magokat; mert azonkívül, hogy ily kevés népet olly nagy tábor támodott vala előlről hátúlról - meg, a' Törökök véghetetlen fok *Mészáros-kutyákat* vittének vala magokkal, mellyeket fergestől botfátván a' *Székellyekre* előre, a' tüzelésben ezektől-is nagyon akadályoztatának. Irhatom az *Ur-*

nak, (ezt veti utánna az író) — — —

— — A' többi a' rostába maradott. — —

— — Bétsben az a' hire, hogy *Hertzeg Ipsylandi* a' *Bukovinai Tábortól* el-fogatott, még pedig fokadmagával — meg-tudjuk minden órán; mert itt-is tűz van, melyről minden órán hallunk vallamit.

A' múlt hónapnak végén jött *Bukuresti Tudósítás* így kiált-fel: most van nálunk a' valóságos háború: tsak egyedül *Bukorest* körül 15-ezer Törökök vagy-nak; az *Erdélyi széleken* ezen-kivül 7 ezeren; kik most ezen, majd a' másik *Pafsuson* nyughatatlankodni és bé-ütni akarnak. *Foktsán* a' *Mavrojéni* *Sergé-* nek öszve-gyülő és első táborozó helye. *Bukores-* tet igyekezik tellyes erővel óltalmazni, a' honnan ennek

ennek egész Környékét Sántzokkal vették környul. A' Hertzegnek ujj *Residentziája* és a' fő Puspöknek Udvara dugva ágyúkkal: A' Város utzáin mindent Török katonák vagynak éjjel nappal; kik a' Hertzegnek kemény parantsolatja alatt semmit a' Városból ki, vagy bé-vinni meg-nem engednek. Hitel fellyül való dolog, ezen *Hámán* tziperét vifelő *Néró*, melly nagy Summa pénzt prefelt-ki az itt *Jakos Keresztényektől*. Az öreg Hertzeg *Bránkóván* 50-ezer Oroszlány-tallért, az ifjú 20-ezeret, *Bojér Kormeskúl* 20 ezeret, a' fő Puspök-is annyit kénytelenítettének adni; Ezt kellett minden más *Bojér Puspököknek-is* tselekedni, sőt a' *Rimniki Puspöknek Philarét* Urnak minden mozgó és mozdulatlan jószágát el-vette. A' kereskedőkre a' magok adójokon kívül 5 's 6-ezer forintot vetett mindenikre. Egy *Papasolon* nevű gazdag kereskedőtől 50 ezer Oroszlány-tallért Sajtolt-ki — de ki-tudna az ő gonosz tselekedetinek olly tükröt írni, melyben *Mavrojéni* volta-képpen ki-tetzhetnék. Minden *Bojér* házhoz 50 — 60 Törököt szállított; kik tsardástól laknak a' Nemes *Bojérok* nyakán, sőt ha nem térnek kénytelen a' gazda minden házi-készületeit ott hagyván a' maga házából ki-koltezni. Ezen kegyetlensége még meszszebb is terjed; mert az alatta lévő 17 Kerületek közzül mindenik tartozik 80 Táborigekeret állittani-ki *Bukorestbe*. Tsudaé hát, ha ezen hatalom alól más óltalom alá kívánják hajtani fejeiket a' szegény lakók? Egy szóval, a' *Bukoresti tömlőtz*, az *Ujj* és *Ó* Hertzegi Palotáknak al-fó részei, még tsak a' *Pintzék-is* mind töltve vagynak nagy rangú fogjokkal, és tsak leg-kifsebbért-is 10-et 12-töt akasztat egyfzerre, u. h. a' nép már alig várhatja a' meg-szabadulásnak óráját.

Ezen hónapnak 12-dikén a' *Sabatzban* lévő Törökök rá ütven azon őrizetre, mellyen a' *Petervárad*i Regimentből egy Kompánia áll vala mingyárt leg-elsőben-is Kapitány *Dedovits* a' ki ezen Kompániát vezérli vala, haláloson meg-sebesítették: kit el-esni látván katonái akarják vala a' tsatázó helyről ki-vinni, de a' Kapitány így szólla a' maga katonáinak: „Barátim! irántam ne szorgalmatoskodjatok, mert már az én életemnek meg-tartásában semmi mód nintsen; hanem hartzoljatok vitézül betsületünk meg-tartására. „ Mind két részről igen hevesen-is tsatáztanak, de sokkal nagyobb számmal lévén a' Törökök, tehát a' miéink a' közelebb lévő erdőbe huzták magokat, mig *Kléndákról* segittség érkezvén, ujj erővel támadták-meg a' Törökököt, és azokat *Sabatzba* visszakergették: Itt részünkről 22 köz-emberek estenek-el, Fő Hadnagy *Pántekits* és Hadnagy *Radkovits*-is itt vitézül tették-le életüket. Kapitány *Dedovits*-nak fejét a' Törökök magokkal el-vitték, a' teste pedig meg-találtatott: ezen Kapitány mindenektől fajnáltatik, minthogy életében minden tekintetben jó katonának esmértette vala magát. —

A' *Szebenből* jött tudósítások-szerént azon Törököktől el-vett *Kosia* Klastroma, mely már az ott esett tseté-patékról a' mi olvasóink előtt esmeretes, a' közelebb múlt hónapnak 13-dikán a' Törököktől megint el-foglaltatott; melyre ezen történet adott alkalmatofságot. Ezen a' napon 1000 Törököknél többen jelenének megint-meg ezen Klastom előtt 3 ágyukkal; minthogy pedig az élésnek bajos-oda költetése miatt itten a' miéink igen nagy őrizetet nem tarthatnak vala, mint egy 70 főből álló Népünk, hirtelen érkezhető segittséghez sem lévén re-mény-

ménységek, önként ki-költézének a' Klastromból egy hegy' tetejére, és azután Gurálotruluj-felé huzák magokat. Itt-is az ellenségnek két-felöl-is rájok ütött fokoságától meg-szorittatván, Hadnagy Eperjesi Urnak bátor igazgatása alatt vitézül ellent állának; de végre, midőn mind a' hegyekről kőveket hömpölygető, mint alatt két-felöl-is tüzelő ellenségnek helyt nem álhatnának Kornét Klastromába vissza költézének, egy néhányot magok között a' tsatazó Piatzon hagyának; A' Törökök pedig a' Klastromot őszve-égeték. — Sokkal nagyobb és véresebb vala ugyan ezen a' napon a' tsata az Ólt vizén túl Pipora körül, hól reggeli 8-órákor egy néhány 1000 Törökök ütének a' miéinkre; kik már előre készen várván az ellenséget, olly kemény ágyuzással fogadák őket, hogy midőn egész nap estvig próbálgatták volna egy-mást; végre a' Törökök fok halotjaiknak ott hagyásával kéntelenítettének meg-szaladni. Az itt el-esteknek számát edgyik részről sem tudjuk; de a' tsata véres vala. — Minthogy még eddig minden más Erdélyi Paszszufokon keferű éretlen figét nyertének vala a' Török próbák, már most tellyes igyekezettel a' Veres-toronyi Paszszufon igyekezik boszfujokat tölteni. Itt Rimnik és Pitefeht-között 7000-ren gyűltenek 15 ágyukkal őszve; de ezt a' miéink-is előre észre-vévén magokat meg-erősítették, és szüntelen jó Süveg alatt állanak a' Húszárok. — A' Péterváradról jött tudósítások-szerént, a' múlt hónapnak 15-dik és 16-dik napján már az egész Ts. nagy Tábor a' tsatát folytatandó ujj formába állott vala. Már Szabátnak ostromához fogtanak; mellyről alább némű tudósítást-is látunk: Belgrádnak Ostroma 80-ezer nép által fog végbe men-

ni; melynek csak r serv ul 12-ezer vagyon rendelkezve. Ez alatt 40-ezer nép sz ntelen az ellenséget fogja vadászni, és a' Konstantzin polyi  s Belgrádi közösülés utját gátolni; mely utakat már-is a' Keresztény Török j bb gyok magok ugy el-s ntzoltaknak lenni mondatnak, hogy az útban lévő Nagy Vez rnek munkát fognak sok helyeken adni, azon roppant Tábornak által hoz fa alkalmatofs g val. 10 ezer fegyveresekb l fog-állani az (*Av ntg rda*) az előre 3 külömböző Sergekben járó Tábor; az Arm dia sz ntelen 4 szegelet  formában fog utazni; melynek mindenik 4  ldal n 82  gy k l sznek; a' 4 szegeletein minden t 12 Mos r  gy k; minden Regementnek 12. 3 fontnyi golly bifos  gy ja; 2. hat fontos és 2. Mosara. — A' H sz rok, a' Német k nny  lovasok és a' Draganyofok a' Tábor-sz l  rizeteit  lj k el; a' Lengyel Z szlos lovasok az   Fels ge  ltalm ra maradnak. — A' Nagy T borhoz minden hónapban 8114 ökrök kivántatnak. — — Edgy Hadnagy, 2 K pl rok és edgy néhány közemberek, kik M ldov ba szarvas marha v s rlani k ldettettek vala — a' No  első Galambj val edgy tt a' B rk n kívül maradtak — soholt sem találtatnak — A' múlt hónapnak 25-dik n 4 nagy r z-p nz l keményen meg-terheltetett hajók val nak útban a' Dunán Pétervárad-felé.

A' mostani Török háboruban vezérlő némely Gener lisoknak rövid le-irása.

Az egész Nagy T bort Magyar-orfs g sz lein vezérli f  Generál Gróf L sci, Moritz Ferentz, K. Ts. Titoknak Ur; egy gyalog Seregnek tulajdonosfa, a' M. Theresia Rend nek nagy keresztés Viteze

ze, 's a' t. Született 1725-ben; ennek atya Muszka Vezér lévén, az 1736-ban volt Török háboruban, nagy fziyet és szemességet mutatott; Familiájának eredete Frantzia, de Hiberniában telepedett-meg: a' Muszka - Tzár Péter vitt egyet Lásci Kapitányt magához Frantzia-országból, kitől származott ez-is. A' Plátzentziánál 1746-ban Juniusnak 26-dik napján volt ütközetben (a' hól Hertzeg Liktenstáin a' Frantzia, Spanyol, Neápolisi és Genuai edgyesült Sergeken gyözedelmeskedett) mutatatta ez elsőben, mint önként szolgáló Kapitány, maga vitézségét; még azon esztendőben Májorrá lett, 's a' t. — vég-re 1770-ben lett Státus Ministere és az arany gyapjas rendnek vitéze. Ennek In'finéri tudománya a' hadi rendeknek igazgatására nevezetes; ugy hogy a' Nagy Fridrik is tsudálta a' Lovositzai, Prágai, Breszlai, és Torgai ütközetekben az ő Sergeinek alkalkalmatos állítását: nem külömben Koniggrátznál-is. Ennek jelen nem létében helyét tartja Generál Klerfét, ennek pedig Báró Alvintzi.

2.) Gróf Klerfét Antal Generál Stráfamester Ur, egy gyalog Seregnék tulajdonosa, született alsó Belgiumban. A' harmadik Silésiai háboruban mint Kapitány a' Vid gyalog Regimentében Breszlaunak fel-adásakor, Decembernek 20-dikán 1757-ben el-fogatott, de más esztendőben vissza váltott: az után elébb menvén a' rangok léptsőin 1779-ben mint Generál Stráfamester a' Bavariai hadban, Generál Vallissal Neustadtnak ostromát edgyütt folytatták és vezérelték, a' hol a' Pruszszus Obester Vinterfeld, véllek az ostromlást jeles vitézsége által félbe hagyatván, őket a' Vár mellől el-menni kényszerítette.

3.) Báró Alvintzi Ur, a' Gyalogság' Generál Stráfamestere a' *M. Theresia* rendének keresztes vitéze, születésére nézve Erdélyi Magyar. Az 1763-ban végeződött háboruban volt mint Kapitány, elsőben a' *Bethlen*, az után a' *Gyulai* Regementnél. Ennek vitézsége *Brefzlannál* volt ütközetben 1757-ben *Novem. 22-dik* napján, és a' *Maxennél* volt csatában 1759-ben *Novemb. 20-dikán* különösen kitettzett. A' *Baváriai* 1779-ben volt háboruban, a' *d'Alton* Regementnél *Obesteri* rangot viselt: itt *Habelsverdnek* ostromlásában Magyar Nemes-szivhez illendő vitézi bátorságot mutatott, mikor markába szorított ki-rántott kardal, vezérelvén *Sergét*, a' *kaput* bé-vágatta, és a' *Városba* rontott: melly vitézségével következése előtt *Generálisságra* lépett, és a' *M. Theresia* rendével meg-ajándékozottatott. *Horváth-országban* vezérel:

4.) Generál-hadnagy *De-Vins*, a' *M. Theresia* rendének forfossa: a' 3-dik *Silésiai* háboruban 1757-ben *Novemb. 11-dikén*, mint *Gránátéros Kapitány* a' *Pálfi* *Sergében* ugy vala a' *Svaidnitz* ostromlásában 1761-ben *Oberstlájdn.* korában, a' *Boggenfort* és *Svaidnitz* meg-vételében 5 *Batáliomot* vezérlett. A' *Baváriai* hadkor el-küldötte ötöt *Generál Laudon* a' *Gáiszruk* és *Kaprára* *Regimentekkel*, a' *Georgentali* és *Tollenstaini* *Pafsufoknak* meg-erősítésére, de minekelötte azon *Pafsufokhoz* érkeztek volna, a' *Pruszszus* *Generál Belling* őket el-kergette: de ezen szerentsétlenül véghez vitt dologban hibásnak nem találtatván semmi büntetése nem lett.

5.) *Tóth-országban* és *Sirmiában* vezérel *G. Gróf Mitrovski* *Joséf* *Ur* *Nemifelnek* és *Hrobinnak* örökös *Ura*, származott edgy régi *Cseh-orzági* *Báró*

Familiából, szolgál az Auszriai Háznál ifjuságától fogva: 1778-ban Octobr. 29 dikén, a' Brunzsviki Hertrzegnek azon szándékát, melly-szerént a' Tsászári Seregnek jobb szárnyára akar vala ütni; semmi vé tette.

6.) Bánátusban vezérel: Romai Sz. Birodalombéli Gróf *Vartensleben Vilhelm*, a' Pétervárad Re-gementnek Obestere született 1734-ben. Ez Kapitányságot viselt a' Hóllandusoknál, a' honnan 1759-ben a' Tsászár szolgálatjába jöven, a' Horvátoknál Májorra tétetett; még azon esztendőben *Korbitznál és Pégaunál* esett tsatákban, ki-tettző elmés bátorsággal viselte magát; a' Vurmzer Sereggel edgyütt vólt a' Baváriai háboruban, itt is bőltsefséggel mér-feklett vitézségének követésre méltó példáit adta.

*) Ezen néhány nevezetes Fő-vezér Uraknak historiáját leg-előbb a' *Hámburgi Levelek* hozták vala mi közinkbe; mellyeknek írója, hogy vagy Olofz-nyelvből fordította, vagy született Olofz lé-gyen abból gondoljuk; mivel fő Hadi-Vezér Báró *Alvintzi* Urat született Olasznak írja vala. Ennek, mind talám tevélygésből hibázottnak, és ollyonnak; ki soha Erdélyben Fejérvármegyében *Alvintzen* nem járt, könnyen meg-fog engedni ezen fenn nevezett *Hannibál*; de hát azon Hazabéli Német Ujság-irok-nak, kik ezt innen ezen módon ujságjokba iktatni nem irtoztanak, ki botsát-meg? Midőn én ezen tudositást a' Bétsi újra nyomtatott Levelekből olvasván azt vigyáznám, hogy ezen szamar-állú ha-zugságot honnan vették legyen; a' Budai Ujságot találom kutfőül fel-jegyezve; mellyen annál nagyob-ban el-irtozám, mennél nagyobb kotelefségek vólna a' Hazabéli Német-íróknak másokat-is az efféle Nem-te-

zetünket illető hibás vélekedésekben megjobbítani ; hogy tudhatnák az idegen Nemzetek-is, hogy a' B. *Alvintziek* nem *Véronában*, hanem Erdélyben *Alvintzen* 's másut teremnek Hazánkban. En csak Magyar fegyverrel a' Magyar-hazában harcolhotak az efféle hamis hírek ellen ; hól különben-is fülen foghatják ezeket ; de ezek a' külső Nemzetek' nyelvén költ Leveleket-is megjobbíthatják. — Ki ezen fő Vezér Urnak leg-bizonyosabb élete historiáját röviden a' *Magyar Kurirhoz* küldi Erdélyből, az a' *Magyar Kurirt* a' maga szolgálatjára nagyon lekötezi.

Nem régiben ő Felsége, a' Generál Gróf *Vartenslében* Ur Bánátusban ezen háborunak alkalmatosságával tett hasznos szolgálatjának megjutalmaztatására, egy ezer és 5-száz forint érő, drága kövekkel gazdagon meg-rakott arany nyakra függő médályt készíttetett : mellyet ő Felsége maga meg-nyugovásának érzékenyítő és fel-indító jeléül, az említett Generális Gróf *Vartenslében* Urnak ajándékozott. — Itten Bétsben a' Granátérosok, a' Ferd. Toskána Rgmtbéli Oberster *Sternthal* tanítása-szerént, olly formán gyakoroltattak a' Törökökre lejendő tüzelésben, hogy 6-sorból álló kerületet (*Quarre*) tsinálnak, az első sor a' bajonétot az ellenség lovának orra-felé szegezi ; a' 2-dik és 3-dik Sor szüntelen tüzel : a' három utolsó Sor pedig szüntelen tölti a' fegyvert. Ezen a' módon dolgoznak most többnyire a' mi részünkről a' Tábornál : melyből meg-esett, hogy a' fok Törökség sem tudta a' kevésből álló karét meg-bontani : de ellenben meg-esett az-is, hogy a' rendeletlen jövő ellenség az illyen rendet meg-bontotta.

Fasssi Hertzeg Kobúrg által meg-vétetett, és Hertzeg Ipsylándi fogságba esett; a' Környül-állásokat következő Levelünkben bővebben meg-fogjuk irni; már az Ujságunk készen vólt, midőn ezen tudósítást, mint bizonyost, vevők. — Eljenek a' Sigmondak!!

Tudósítás.

Pofonyban Véber Simon Péter, Könyv-nyomtató Urnál, el-készültek, és a' mellé-tézetett ár-ízerént meg-nyerethetnek ezek a' Könyvek:

Piktét Benedek' Keresztyén Erköltsi Tudománya, avagy a' Szent és kegyes Életnek Mestersége. Nemzete' hasznára Magyar Nyelvre fordította az eredeti Frautzia nyelvből. Felső Öri-Fülep Gábor, Sz. I. M. Doktor, és S. Pataki Professor. Első Szakasz. 8. majori. 2. for.

Hallónak böl dog Estvéje. Németből fordítódott G. J. által. Két Szakasz. 8. 1 for. 15 kr.

Az ezen két Könyvekre előre-fizetett Urak ne terheltefsenek az ő Exemplárjaikat a' pénzt szedő Uraktól, ezek pedig azokat vagy Pestről Vajngand Urtól, vagy Pofonyból magától a' Nyomtatótól elvitetni.

Antonii Bartalis *Ortus & Occasus Imperii Romanorum in Dacia mediterranea, cui accedunt nonnullae de Monumento quodam e ruderibus Coloniae Apulensis eruto opiniones.* 8. majori. 20 xr.